

Csizner Zoltán

Ellenőrzött szállítás – az illegális kereskedelem elleni módszer szabályozásának története és új lehetőségei

Controlled delivery – the history and new possibilities for the methods against illegal trafficking

Absztrakt

A szervezett bűnözés mindig jelen volt a tiltott vagy nehezen hozzáférhető áruk illegális kereskedelmében. A kábítószer, a fegyver, a dohány vagy az alkohol mindig keresett áru a feketepiacon, különösen, ha a legális kereskedelem tiltott vagy költséges. Az interneten rendelhető áruk és szolgáltatások elterjedése, a kereskedelem személytelenné válása, valamint a COVID-19 vírus miatt elrendelt korlátozó intézkedések újfajta körülményeket teremtettek, melyek hatással vannak az illegális áruk értékesítésére is. Kockázatmentesebb rendelési és kézbesítési lehetőségek, új fizetési módszerek nyíltak meg, melyek a felderítő szervektől is újfajta módszerek kidolgozását, alkalmazását követelik. Az illegális áruk forgalmazásának felderítésében az egyik leghatékonyabb módszer az ellenőrzött szállítás. A tanulmány a módszer és szabályozásának rövid történeti ismertetésén túl a hozzá kapcsolódó újfajta felderítési módszerek bemutatására vállalkozik, melyek remélhetően – a szakemberek támogatása esetén – hatékonyan tudják majd támogatni a tiltott kábítószer- és fegyverkereskedelem vagy más hasonló áruk csempészetének, értékesítésének felderítését és bizonyítását.

Kulcsszavak: ellenőrzött szállítás, szervezett bűnözés, nemzetközi bűnügyi együttműködés, leplezett eszközök, különleges nyomozási eljárások

Abstract

Organized crime has always been present in the illegal trade of illicit or hard-to-reach goods. Drugs, weapons, tobacco, or alcohol are always sought-after commodities on the black market, especially when legal trade is prohibited or

costly. The proliferation of goods and services available online, the impersonality of trade and the restrictive measures imposed by the COVID-19 virus have also created new conditions for the sales of illegal goods. Risk-free ordering and delivery options and new payment methods have opened up, which also require intelligence agencies to develop and apply new methods. One of the most effective methods of detecting the distribution of illegal goods is controlled delivery. In addition to a brief historical description of the method and its regulation, the study undertakes to present new detection methods that will be hopefully able to support the detection and proof of smuggling and trafficking of illicit drugs and arms or other similar goods effectively.

Keywords: controlled delivery, organized crime, international criminal cooperation, special investigative techniques

Bevezetés

A bűncselekmények elkövetésének jelentős része mögött – közvetve vagy közvetlenül – valamilyen anyagi haszon megszerzésének a szándéka áll. A vagyontámadó klasszikus bűncselekmények – mint például a lopás, csalás, sikkasztás vagy rablás – mellett mindig is jelentős bevételt eredményez a tiltott vagy nehezen hozzáférhető dolgokkal való kereskedés. Ezek egy részének, mint a hasadó és robbanó anyagoknak, kábítószereknek már a birtoklása is tiltott a hétköznapi ember számára, míg más dolgok megszerzése, és az azokkal való kereskedés külön feltételhez, engedélyhez vagy adófizetési kötelezettséghez kötött, így ilyenek többek között a lőfegyverek, gyógyszerek, teljesítményfokozó szerek vagy a jövedéki termékek.

A szervezett bűnözés mindig is kiterjesztette működését a jól jövedelmező területekre, és ez alól az illegális áruk csempészete vagy az azokkal való kereskedelem sem maradt kivétel. Míg régebben ezen ügyletek jellemzően személyes találkozókon jöttek létre, addig az elmúlt években egyre nagyobb szerephez jutott a világhálón keresztül történő hirdetés, vásárlás, majd a postai és egyéb csomagküldő szolgáltatások igénybevételével megvalósított kézbesítés. Ez többek között az eladó és vevő közötti személyes kapcsolat megszűnését, az érintettek – az internet és azon belül elsősorban a dark web biztosította – személytelenségét, a földrajzi távolságok, országhatárok eltűnését is eredményezte. Míg ezek az új körülmények a felderítést nehezebbé tették, addig az áruk postai úton történő kézbesítése az értékesítés egyszerűsítését jelentette. A tiltott árukkal folytatott kereskedés mind az eladói, mind a vevői oldalon kockázatmentesebb lett, amit

a személyzet nélküli csomagátvételi pontok megjelenése tovább fokozott. Mivel az értékesítési láncban ezáltal feleslegessé váltak egyes szereplők (például a csempészek, szerelők, deponálók), a költségek is csökkentek. Ez minden bizonnyal egyszerre jelenti az olcsóbb és egyszerűbb hozzájutás lehetőségét, és az eladóknál maradó profit növekedését is. Ennek a folyamatnak a visszaszorítása és az eredményesebb fellépés érdekében a titkos felderítés¹ területén is érdemes átgondolni az alkalmazható eszközöket és módszereket.

A nemzetközi szabályozás

Jellegéből adódóan a szervezett bűnözés olyan konspirált és tudatos elkövetési forma, amely ellen hatékonyan fellépni csak speciális eljárási módszerekkel lehet. Ezek egy része a titkos felderítés eszköztárában szerepel, és mind az alkalmazásuk részleteivel, mind az abban részt vevő személyekkel kapcsolatos adatok, információk fokozott védelmet élveznek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a módszerek szabályozása és azok alapvető elvei ne lennének megismerhetők. Így van ez az ellenőrzött szállítással is, mely az illegális áruk határokon átvitelő csempésze és kereskedelme elleni fellépés egyik alapvető módszere.

Az ellenőrzött szállítást (controlled delivery) egy 1983-ban megjelent londoni publikáció szerint már az 1970-es évek elején is alkalmazták, melynek célja – a futárok letartóztatása vagy a kábítószer-szállítmányok idő előtti lefoglalása helyett – az illegális kábítószer-forgalom szervezőinek, megbízóinak azonosítása és bíróság elé állítása volt már abban az időben is (Cutting, 1983).

Nemzetközi szinten azonban először csak az 1988-as Bécsi egyezményben² került meghatározásra és ajánlásra az ellenőrzött szállítás, mint a kábítószeres illegális kereskedelme ellen támogatott módszer.

2000-ben a Palermói egyezmény³ pontosította a fogalmát, melynek lényeges elemei a mai napig megjelennek a nemzeti és nemzetközi joganyagokban: *„az ellenőrzött szállítás azt az eljárást jelenti, amelynek során törvénytelen vagy gyanús szállítmányokat ki- és beengednek, illetve átengednek egy vagy több állam területén, azok illetékes hatóságainak tudtával és felügyelete alatt,*

1 A titkos felderítés fogalma összefoglalóan tartalmazza a Be. keretein belül folytatott leplezett eszközök alkalmazását, ágazati törvények által szabályozott titkos információgyűjtést, és ezek korábban alkalmazott terminológiáit.

2 Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) által 1988. december 20-án Bécsben, a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott forgalmazása ellen elfogadott egyezmény, amit Magyarország az 1998. évi L. törvénnyel hirdetett ki.

3 Nemzetközi Szervezett Bűnözés Elleni Egyezmény, amit az ENSZ 2000 decemberében, Palermóban fogadott el, és amelyet Magyarország a 2006. évi CI. törvénnyel hirdetett ki.

bűncselekmény felderítése, illetve a bűncselekmény elkövetésében résztvevő személyek azonosítása céljából."⁴

Európai szinten meg kell különböztetni az Európa Tanács, illetve az Európai Unió (EU) szabályozását. Előbbihez tartozó országok köre szélesebb, mint az EU-hoz tartozó jelenlegi 27 tagállam. Az Európa Tanács eljárását jobban terhelik az egyes országok eltérő nemzeti normarendszerei és büntetőpolitikai preferenciái, ami miatt az egyes szakterületeken az EU sokkal mélyrehatóbb, részletesebb együttműködést tud megvalósítani a szerződésekben célul tűzötték eléréséhez.

Ezek mellett további lényeges eltérés, hogy az Európa Tanács nem rendelkezik önálló, a tagállamokra kötelező érvényű jogalkotási képességgel. Az általa elfogadott szerződések és egyezmények csak a tagállamok jogalkotási folyamataival válnak érvényessé. Ennek során azonban lehetőség van a rendelkezések fenntartással történő alkalmazására is, így nem garantált az egységes szabályozás kialakítása (Villányi, 2003). Az Európa Tanács igazságügyi együttműködést érintő egyezményei – így például az 1957-es európai kiadatási egyezmény⁵, az 1959-es bűnügyi jogsegélyről szóló egyezmény⁶ és későbbi kiegészítő jegyzőkönyvei, vagy az 1977-es terrorizmus elleni egyezmény⁷ – nem érintették a nemzetközi bűnügyi együttműködés titkos felderítéssel foglalkozó részét. A határon átnyúló bűnüldözés alapjai – annak titkos felderítési eszközeit és módszereit is tartalmazó részeivel – az Európán belüli belső piac kialakulásával, az 1985-ben elfogadott schengeni egyezménnyel⁸, illetve az EU kezdetét jelentő 1992-es Maastrichti szerződéssel⁹ jelentek meg. Az EU-n belüli nemzetközi bűnügyi együttműködés egyik fontos alapdokumentuma az 1990-ben aláírt Schengeni Végrehajtási Egyezmény (SVE)¹⁰, melynek III. címe részletesen taglalja az együttműködés egyes formáit és feltételeit, és amelynek 73. cikke rendelkezik az EU tagállamai vonatkozásában a kábítószer ellenőrzött szállításáról is. 1997-ben az Amszterdami szerződés¹¹ az SVE-t a Maastrichti szerződés

4 2006. évi CI. tv. 2. cikk i) pont.

5 A Párizsban, 1957. december 13-án kelt európai kiadatási egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyvei, melyet hazánkban az 1994. évi XVIII. törvény hirdetett ki.

6 1994. évi XIX. törvény a Strasbourgban, 1959. április 20-án kelt, a kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló európai egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyvének kihirdetéséről.

7 A Strasbourgban 1977. január 27-én aláírt egyezmény a terrorizmus visszaszorításáról, melyet az 1997. évi XCIII. törvény hirdetett ki.

8 A közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Franciaország és a Német Szövetségi Köztársaság által 1985. június 14-én aláírt megállapodás.

9 Az Európai Uniót létrehozó, 1992. február 7-én 12 tagállam minisztere által aláírt, és 1993. november 1-jén hatályba lépett szerződés.

10 A közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én aláírt egyezmény.

11 A Maastrichti szerződést módosító, 1997. október 2-án Amszterdamban aláírt dokumentum.

részévé tette, és a K.1. cikkben megfogalmazta a rendőri és bűnügyi igazságügyi együttműködéssel elérni kívánt célt, a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség kialakítását.

A tagállamok közötti bűnügyi együttműködés részleteit, az Amszterdami szerződés aláírását követő jogalkotási folyamat részeként, a 2000. május 29-én elfogadott, az EU tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyve pontosította, melyet hazánkban a 2005. évi CXVI. törvény hirdetett ki. Az egyezmény 12. cikke rendelkezik a szerződő tagállamok szerepvállalásáról az ellenőrzött szállításban, mely szerint a kiadatási bűncselekmények esetén kötelezettséget vállalnak az alkalmazás engedélyezésére. A kiadatási bűncselekmények fogalmát az 1957-es Európai kiadatási egyezmény 2. cikk (1) bekezdése határozza meg, mely szerint azok „...a megkereső Fél és a megkeresett Fél törvényei értelmében olyan szabadságvesztés büntetéssel vagy biztonsági intézkedéssel büntetendők, amelyek felső határa legalább egy év, vagy ennél súlyosabb büntetés. Amennyiben az elítélés vagy a biztonsági intézkedésről szóló határozat meghozatala a megkereső Fél területén történt, a kiszabott büntetés tartamának legalább négy hónapnak kell lennie”.

A konkrét ügyekben a végrehajtásról a tagállamok illetékes hatóságai a nemzeti joguk alapján hoznak döntést.

A fentiekén kívül meg kell említeni az EU szintű szabályozásban a vámigazgatás területét érintő 1997-es II. Nápolyi egyezményt¹², a 2005-ös Prümi szerződést¹³ és az európai nyomozási határozatokról szóló 2014/41 EU irányelvet¹⁴.

2014-ben az Európai Bizottság megbízása alapján európai kutatók egy tanulmányt készítettek, mely részletesen vizsgálta az EU tagállamaiban a szervezett bűnözés elleni fellépés jogi kereteit és gyakorlatát. A 2015-ben jelentés formájában közzétett dokumentum (URL1) EU és nemzeti szinten mutatja be a fontosabb jogi normákat, az egyes módszerek alkalmazási és hatékonysági statisztikáit (utóbbi a megkérdezett nemzeti szakértők nyilatkozataira építve), illetve az alkalmazásokkal kapcsolatos problémafelvetéseket, kérdéseket és lehetséges megoldási javaslatokat.

12 Az Európai Unióról szóló szerződés K.3. cikke alapján létrehozott, a vámigazgatási szervek közötti kölcsönös segítségnyújtásról és együttműködésről szóló és 1997. december 18-án Brüsszelben aláírt egyezmény, melyet a 2006. évi LXXXIX. törvény hirdetett ki.

13 A Belga Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Holland Királyság és az Osztrák Köztársaság között a határon átnyúló együttműködés fokozásáról, különösen a terrorizmus, a határon átnyúló bűnözés és az illegális migráció leküzdése érdekében 2005. május 27-én Prümbe aláírt szerződés, melyet a 2007. évi CXII. törvény hirdetett ki.

14 Az Európai Parlament és a Tanács 2014. április 3-án kelt 2014/41/EU irányelve a büntetőügyekben kibocsátott Európai Nyomozási Határozatról.

A 7.10. fejezetben található és az ellenőrzött szállítással kapcsolatos megalapítások szerint az EU tagállamai közül azt Spanyolországban, Romániában, Portugáliában, Luxemburgban és Hollandiában alkalmazták a leggyakrabban, míg Belgiumban, Finnországban, Szlovákiában, Észtországban és Cipruson éltek legkevésbé ezzel a lehetőséggel.

A tagállamok összesített adatai szerint a legtöbb végrehajtott műveletben a kábítószerrel vagy lőfegyverekkel való illegális kereskedelem, valamint a jövedéki termékekkel (dohány, alkohol, üzemanyag) elkövetett visszaélés jelentette az eljárások alapjait.

A tagállamok nemzeti szintű szabályozása eltérő. A legtöbb országban a büntetőeljárásról szóló törvény szabályozza az ellenőrzött szállítást. Egyes államokban – mint Lengyelországban – a büntetőeljárásról kívüli, ágazati törvények alapján végezhető, de például Luxemburgban a nemzetközi egyezmények jelentik a jogi alapot, mivel azt a nemzeti szabályozás nem tartalmazza. Az alkalmazhatóság alapfeltétele három kategóriára csoportosítható. Az első kizárólag a kábítószerrel kapcsolatban teszi lehetővé az ellenőrzött szállítást, a második a kiadatási bűncselekményekhez köti azt, míg a harmadik kategóriában minden illegális áru, így például a lopott dolgok, hamis okiratok, a műkincsek, védett fajok egyedekének szállítása is ellenőrizhető. Az általános alapelvek alapján tilos az olyan ellenőrzött szállítás, mely során emberek élete, testi épsége kerülhet veszélybe, így például az embercsempészet területén kizárt az alkalmazása. Egyes országokban további korlátozásokat is alkalmaznak, így például Németországban tilos az egzotikus fajok élő egyedekének a szállítása.

Hazánk az ellenőrzött szállítás végrehajthatóságát kiadatási bűncselekményhez köti. A szervezett bűnözés elleni hatékonyabb fellépés érdekében az Európa Tanács 2017-ben kiadott CM/Rec(2017)6. számú ajánlásának 21. pontjában a különleges nyomozati eljárások – köztük az ellenőrzött szállítás – megfelelő jogi szabályozására és alkalmazására ösztönzi a tagállamokat ([URL2](#)).

A Pompidou Csoport¹⁵ kezdeményezésére 2018-ban az Európai Unió Büntető Igazságügyi Együttműködési Ügynöksége (Eurojust) egy kézikönyvet ([URL3](#)) készített az ellenőrzött szállítás szabályozásáról és gyakorlati kérdéseiről. Az internetes felületre feltöltött, egységes kérdőív alapján elkészített adatlapok országonként jeleníthetők meg, és olyan lényeges információkat tartalmaznak, mint például, van-e szükség az ellenőrzött szállítás kezdeményezéséhez jogsegélykérelemre, milyen korlátai vannak az alkalmazásnak az adott országban, vagy a végrehajtásban illetékes szervezetek megnevezései és elérhetőségük. A felületen 51 ország adatlapja található meg. Az európai országok mellett több,

15 Az Európa Tanács kormányközi drogpolitikai együttműködési platformja.

a kábítószer-kereskedelemben érintett távoli ország – többek között Brazília, Argentína, Kolumbia vagy Pakisztán – is töltött fel adatokat.

A kézikönyvhöz a hozzáférés korlátozott és csak a szakemberek számára biztosított. Az ehhez szükséges jogosultságot a Pompidou Csoport adja meg.

A fenti kézikönyv mellett a szakembereknek hasznos információkat nyújt az Európai Igazságügyi Hálózat (European Judicial Network – EJN) magyar nyelven is elérhető honlapja ([URL3](#)), mely többek között tagállamonként tartalmazza az együttműködés jogi alapjait, a lehetőségeket és az együttműködésben illetékes nemzeti hatóságokat ([URL4](#)). Az itt talált adatok aktualitását azonban fenntartással kell kezelni, mivel azok legutóbbi felülvizsgálata 2016-ban történt meg, így az azóta bekövetkezett szervezeti és jogszabályi változások nem jelennek meg.

Az ellenőrzött szállítás hazai kialakulása és szabályozásának változása

Az illegális áruk kereskedelme elleni hatékonyabb fellépés igénye Magyarországon a rendszerváltozás után nem sokkal, a szervezett bűnözés megerősödésének kezdetén jelentkezett. Az 1990-es évek elején a feketepiacon legtöbbször a hamis pénz, a kábítószer, a tisztázatlan eredetű – lopott vagy hamisított – műkincsek, valamint a fegyverek, robbanó- és hasadóanyagok jelentették ezen ügyletek tárgyait. Az is érzékelhető volt, hogy a társadalom és a gazdaság nyugat felé nyitása mellett a bűnözés nemzetközivé válása sem marad el. A fehérgalléros bűnözők rövid idő alatt, korábban nem tapasztalt mértékű vagyonokra tettek szert, melynek egy részét bűnös tevékenységekbe fektették. Sokan próbáltak meg kedvező áron valutát, aranyat vagy műkincseket vásárolni, még akkor is, ha azok eredete vagy valódisága kétséges volt. A tehetős réteg már piac képes keresletet jelentett a kábítószer-kereskedelemben is, ami miatt hazánk tranzitország mellett célország lett. A magyar és külföldi bűnözők – hol egymással szövetkezve, hol hadakozva – igyekeztek minél nagyobb területeket uralmuk alá hajtani, ami előbb-utóbb konkurenciaharcokhoz vezetett. Ezekben előkerültek a fegyverek, a robbanóanyagok, és az 1990-es évek közepén a fővárosban rendszeressé váltak a robbantásokkal vagy lövöldözésekkel kísért összecsapások, leszámolások. Ebből eredően a lőfegyverek, robbanóanyagok kereskedelme is virágkorát kezdte élni, melyeket leggyakrabban a szovjet utódállamokból és a délszláv háborús övezetből szállítottak be hazánkba. A rendőrség rendszerváltozás utáni titkos információgyűjtését szinte teljesen ellehetetlenítette a

„Duna-gate” ügy¹⁶. A szakmai elbizonytalanodás, a törvényi szintű szabályozás hiánya és az eszköztelenség mellett a korábbi titkos segítők (hálózati személyek, ügynökök, informátorok, adatközlők) együttműködési hajlandóságának visszaesése is jelentős nehézséget okozott.

A telefonlehallgatás, a titkos kutatás, valamint a levéllenőrzés szabályozása rövid idő alatt megtörtént, és 1990 februárjában megszületett a különleges titkosszolgálati eszközök és módszerek engedélyezésének átmeneti szabályozásáról szóló 1990. évi X. törvény. Ugyanakkor a bűnüldözést szolgáló, bírói engedélyt nem igénylő speciális titkos felderítési módszerek szabályozása még váratott magára.

Ebben a kedvezőtlen környezetben indult meg az a folyamat, melynek végeredményeként – a nemzetközi tapasztalatokat is figyelembe vevő – törvényi szabályozás született a fedett nyomozóról, a fedett műveletekről, az ellenőrzött szállításról vagy a minta-, ál- és bizalmi vásárlásról. Ezek a korszerűnek mondható és európai szinten is eredményes gyakorlattal igazolt eszközök és módszerek lehetőséget biztosítottak a szervezett bűnözés elleni hatékonyabb fellépéshez. Az 1994. október 1-jén hatályba lépett rendőrségi törvény (Rtv.)¹⁷ – a bírói engedélyhez kötött különleges eszközök szabályozása mellett – rendelkezett elsőként ezekről az eszközökről és módszerekről. Az ellenőrzött szállítás a 64. §. (1) bekezdés d) pontjában ekkor még csak egy felsorolásban szerepelt, fogalmának meghatározására és részletszabályozására nem került sor.

Az ellenőrzött szállítás gyakorlati alkalmazásának szabályozása kezdetben a vámügyekben történő segítségnyújtásról kötött bilaterális egyezményekben jelent meg, legelőször az Ukrajna és Magyarország között 1995-ben megkötött és 1996-ban kihirdetett¹⁸ megállapodásban.

1997-ben az országos rendőrfőkapitány és bűnügyi helyettese minősített intézkedésekben¹⁹ szabályozta az ellenőrzött szállítás végrehajtását, melyeket 1999. december 2-án hatályon kívül helyeztek.

A titkos információgyűjtést – és ezen belül az ellenőrzött szállítást is – a többi szervezet (határőrség, Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, Vám- és Pénzügyőrség, ügyészség) működését meghatározó ágazati törvények²⁰ nem önállóan, hanem az Rtv.-re hivatkozva és annak rendelkezései szerint szabályozták.

16 1990. január 5-én Végvári József nyugállományú rendőr őrnagy segítségével nyilvánosságra került információk, amelyek rávilágítottak a titkos információgyűjtés törvényi szabályozatlanságára és a visszaélések lehetőségére.

17 1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről.

18 75/1996. (V. 30.) Korm. rendelet.

19 ORFK 4/1997. intézkedése és az ORFK bűnügyi helyettesének 9/1997. intézkedése.

20 1997. évi XXXII. törvény, 1995. évi C. törvény, 1972. évi V. törvény és 2011. évi CLXIII. törvény.

Az 1998-ban kihirdetett²¹ büntetőeljárás törvény (korábbi Be.) 1999. szeptember 1-jei hatállyal megállapította az ellenőrzött szállítás fogalmát, ami az Rtv. 68/F. szakaszába beiktatott értelmező rendelkezés szerint: „*a nyomozó hatóság olyan leplezett tevékenysége, amelynek során – a nemzetközi együttműködés keretében, folyamatos és fokozott ellenőrzés mellett – lehetővé teszi a megfigyelés alatt álló elkövető számára az általa birtokolt, a bűncselekménye tárgyi bizonyítási eszközét képező dolognak az ország területére történő behozatalát, más ország területére irányuló kivitelét, az ország területén történő átszállítását annak érdekében, hogy a bűncselekmény elkövetői a lehető legszélesebb körben felderíthetők legyenek, a nemzetközi bűncselekmény tényállása megállapíthatóvá váljék*”²²

2003. július 1-jétől a korábbi Be. a bírói engedélyhez kötött titkos felderítést – a nyomozás elrendelésétől az iratismertetéséig – titkos adatszerzésként szabályozta.²³ A bírói engedélyhez nem kötött egyéb adatszerző tevékenységet továbbra is az ágazati törvények titkos információgyűjtésre vonatkozó rendelkezései szerint lehetett végezni.²⁴

Az Rtv.-re történő utaláson túlmutató szabályozás az ágazati törvényekben először 2010-ben, a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról (NAV)²⁵ szóló jogszabályban²⁶ jelent meg, melynek IV. fejezete tartalmazza a titkos információgyűjtés jogi kereteit. Ebben ugyan az ellenőrzött szállításra vonatkozó meghatározások megegyeznek az Rtv.-ben alkalmazottakkal, de a hivatkozás helyett már részletesen szerepel benne.

A 2018. július 1-jén hatályba lépett és jelenleg is hatályos büntetőeljárás törvény (új Be.)²⁷ azonban már alapjaiban változtatta meg a titkos felderítés addigi szabályozását, melyre a rendőrségi törvény 1994-es kihirdetése óta nem volt példa. Az új Be. megszüntette az ellenőrzött szállítás ágazati törvények szerinti szabályozását, és – mint ahogy a törvény indokolásban szerepel – a rejtett figyelésként nevesített leplezett eszköz fogalma alatt rendelkezett róla. Ezzel azonban a módszer értelmezése és meghatározása is kimaradt mind a büntetőeljárás, mind pedig az ágazati törvényekből. Jelenleg a Palermói egyezmény kihirdetéséről szóló törvény alapján lehet az ellenőrzött szállítás fogalmát meghatározni, míg a végrehajtásról a nemzetközi bűnügyi együttműködésről szóló törvények rendelkeznek.

21 A büntetőeljárás lefolytatását érdemben szabályozó részei, többszöri módosítás után csak 2003. július 1-jei hatállyal léptek életbe.

22 A büntetőeljárásról szóló, 2018. június 30-ig hatályban volt 1998. évi XIX. törvény 605. § (11) bekezdése.

23 Korábbi Be. 200. §.

24 Korábbi Be. 178. § (2) bekezdése.

25 A Vám- és Pénzügyőrség, valamint az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal integrációjából 2011. január 1-jei hatállyal létrejött új – fegyveres rendvédelmi feladatokat is ellátó – kormányhivatal.

26 2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról.

27 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról.

A rejtett figyeléshez – amennyiben nem minősül ellenőrzött szállításnak – nincs szükség külső (ügyészi vagy bírói) engedélyre, annak elrendelése a leplezett eszközök alkalmazására feljogosított szerv kijelölt vezetőjének a hatásköre.²⁸ Lehetőség van az ellenőrzött szállításban fedett nyomozó alkalmazására is, melyhez a rá vonatkozó rendelkezések értelmében ügyészi engedély szükséges.²⁹

Amennyiben a megfigyelt cselekmény már önmagában is büntetendő (például ha a célszemélynél lévő dolog tartása tiltott, vagy olyan engedélyhez kötött, mellyel nem rendelkezik), a műveletben titkosan együttműködő személyt csak úgy lehet alkalmazni, ha a magatartása nem valósít meg Btk.³⁰ szerinti tényállást.

Ha ez ellenőrzött szállításnak minősülő rejtett figyelés során az országhatár átlépése válik szükségessé, úgy azt a nemzetközi bűnügyi együttműködést szabályozó törvények ellenőrzött szállításról szóló rendelkezései szerint kell előkészíteni és végrehajtani. Általános jelleggel a nemzetközi bűnügyi jogsegélyt szabályozó törvény³¹ szerint kell eljárni, míg az EU másik tagállamát érintő művelet esetén az erre vonatkozó speciális törvényt³² kell alkalmazni. Mindkét esetben elengedhetetlen az ügyész közreműködése. A külföldről érkező megkeresés (vagy európai nyomozási határozat) esetén az ő hatásköre annak teljesítése és egyben a végrehajtó szerv kijelölése. Magyar kezdeményezés esetén az ügyész jogosult az eljárási jogsegély teljesítésére irányuló megkeresés, illetve az európai nyomozási határozat kibocsátásra. Kivételes esetben – 24 óra időtartamra – lehetőség van az ellenőrzött szállítást az ügyész engedélye nélkül megkezdeni, de soron kívül intézkedni kell annak beszerzésére.

Ezen túl minden esetben szükséges feltétel egy – a szállításban érintett országok közötti – eseti megállapodás, mely a tervezett ellenőrzött szállítás részleteit rögzíti.

Az ellenőrzött szállítás hatékony és gyakran alkalmazott módszer nemzetközi viszonylatban, de önállóan ritkán elegendő. Más erők, eszközök és módszerek kombinált alkalmazásával azonban biztonságosan lehet kontroll alatt tartani a szállítmányt. Ugyanakkor az interneten megvalósuló illegális kereskedelem viszszaveti ennek alkalmazási lehetőségeit. A személytelen tranzakciók, a megrendelés és teljesítés közötti idő lerövidülése, valamint az eladó és a vevő közötti földrajzi távolság lényegtelené válása jelentősen csökkenti a küldemény folyamatos megfigyelésének garantálhatóságát, és így az egyik alapfeltétel válik teljesíthetetlenné.

28 A nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól szóló 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 188. §.

29 Új Be. 222. § (1) bekezdése.

30 2012. évi törvény a Büntető Törvénykönyvről (Btk.).

31 1996. évi XXXVIII. törvény 69–69/A. §.

32 2012. évi CLXXX. törvény 64/B–64/D. §.

Az illegális e-kereskedelem háttere

Az Európai Rendőrségi Hivatal (Europol) a szervezett bűnözés aktuális helyzetét értékelő jelentésében³³ kiemelt hangsúlyt fektet a kiberbűnözés veszélyeire és kihívásaira. Ezek között is elsődleges helyen szerepel a dark weben elérhető illegális áruk és szolgáltatások kereskedelme (lőfegyver, kábítószer, új típusú pszichoaktív anyagok, hamis okmányok, dokumentumok), de emellett a titkolt vagy illegális fizetési műveletek (kriptovaluták használata, terrorizmus finanszírozása, pénzmosás) is fokozott figyelmet kaptak.

Először is pontosítani kell magát a deep web (mély vagy láthatatlan web) és a dark web (sötét web) fogalmát. Abban megegyeznek, hogy egyik terület sem képesek a hagyományos keresőmotorok (például Google, Bing, Yahoo!) keresni. Míg azonban a deep web jellemzően legális tevékenységre használatos, addig a dark web megalkotásának a célja már eleve az illegális kereskedelem és tevékenység leplezése volt.

Egyes becslések szerint a deep web terjedelme mintegy ötszázszor nagyobb a felszíni (nyílt, mindenki által látható) felületnél, azaz a surface webnél. Ebbe beletartoznak többek között a regisztrációhoz kötött fiókok, levelező rendszerek, netbankos oldalak, szakmai vagy tudományos portálok, de akár a személyes adatokat is tartalmazó felületek is.

A dark web – amelynek terjedelmére becslések sem születtek – használatához már speciális böngészők szükségesek, és az ott található oldalak sem a hagyományos elnevezésekkel, azaz URL-ekkel³⁴ rendelkeznek. A legismertebb böngészők a TOR³⁵, az I2P³⁶ és a Freenet, amelyek alkalmazása gyakorlatilag ellehetetleníti mind a felhasználó, mind a felkeresett oldal azonosítását (URL5).

A dark web egyik legismertebb kereskedőfelülete a 2011-ben létrejött Silk Road (Selyemút) volt a 2013-ban történt felszámolásáig. Egy 2013-ban készült tanulmány szerint a Silk Roadon keresztül az USA-ban értékesített kábítószer értéke megközelítőleg 23 millió dollár volt évente, míg az egész éves kábítószer-forgalomé hozzávetőleg 300 milliárd dollár (Martin, 2014). Ez ugyan nem tűnt nagymértékű részesedésnek, de a bitcoin és az illegális piactér kombinálása dinamikus fejlődést prognosztizált. A felfelé ívelő karriernek az FBI³⁷ 2013. októberi akciója vetett véget. Eljárás alá vonták az üzemeltetéssel vádolt „Dread Pirate

33 Serious and Organised Crime Threat Assessment (SOCTA) – súlyos és szervezett bűnözés fenyegetettségi értékelés.

34 Uniform Resource Locator (URL) – egységes erőforrás azonosító.

35 The Onion Router (TOR) – hagyma elosztó.

36 Anonimizált, végpontok közötti (peer-to-peer, P2P) kapcsolat.

37 Federal Bureau of Investigation – Szövetségi Nyomozó Iroda (USA).

Roberts” néven ismert Ross Ulbrichtot, akit 2015-ben, többek között pénzmosásért, szervezett bűnözésben való részvételért és kábítószer-kereskedelemért kétszeres életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték ([URL6](#)).

Hasonló forgalmú, közismert dark webes kereskedőfelület volt a nemzetközi bűnügyi együttműködés keretében³⁸ szinte egyidőben, 2017 júliusában felszámolt Hansa és az AlphaBay, míg 2019. május elején Németországban szüntették be a Wall Street Market nevű, hasonlóan aktív portált az azt üzemeltető három személy elfogásával együtt.

A COVID-19 vírus elterjedése a legális vásárlásoknál is előtérbe helyezte az online teret, és az ehhez szükséges feltételrendszer (csomagpontok, futárszolgálatok) is nagymértékű fejlődésnek indult. A személyes kontaktok minimalizálása érdekében – a házhoz szállítás és az átvételi pontokon történő személyes kézbesítés mellett – mind nagyobb szerepet kapott a személytelen csomagátvétel és feladás lehetősége. Ehhez mind több helyen létesült kihelyezett csomagpont, ahol kódok használatával lehet a rendelt áruhoz hozzájutni vagy értékesítendő árut bejuttatni a kézbesítési rendszerbe.

A neten keresztül rendelt áruk mennyiségének növekedése és a kézbesítések egyszerűsítése az illegális kereskedelemre kedvező hatással volt, míg a feldehítést tovább nehezítette. Az így lebonyolított ügyletnél sem a feladó, sem a vevő nem találkozik mással, nincs csomagfelvevő, nincs futár vagy kézbesítő. A világhálónak köszönhetően a vevő és az eladó szinte a világ bármelyik pontjáról részese lehet a kereskedésnek, ami miatt a távol keleti laboratóriumokban – gyakran tisztázatlan összetevőkből és módon – előállított kábítószer vagy pszichoaktív vegyület rövid időn belül, közvetlenül kerülhet az európai felhasználókhoz vagy az utcai dílerekhez. Az ilyen és ehhez hasonló kereskedelmekkel szembeni fellépéshez – a szakértelmen, a gyakorlati eszközökön és módszereken túl – már olyan jogi felhatalmazások szükségesek, melyek figyelembe veszik ezeknek az online térben megvalósuló és sokszor többszörösen rejtett kommunikációknak, tranzakcióknak, fizetési műveleteknek a sajátosságait.

A küldemény tartalmának kicserélése

Több országban van lehetőség az 1988-as Bécsi egyezmény 11. cikkének 3. pontja alapján az ellenőrzött szállítás során a megfigyelt áru teljes vagy részleges cseréjére: *„Azok a jogellenes szállítmányok, amelyek szállításának ellenőrzéséről megállapodás született, az érdekelt Felek hozzájárulásával*

38 Az FBI, az Europol, a német és a holland hatóságok részvételével végrehajtott „Bayonet” fedőnevű művelet.

feltartóztathatók, illetve a kábítószereket vagy pszichotróp anyagokat érintetlenül hagyva, azokat eltávolítva, vagy azokat részben vagy egészben más anyaggal helyettesítve a szállítmányok tovább engedhetők”.

Ugyan az ellenőrzött szállítás továbbra is hatékonyan alkalmazható a nemzetközi titkos felderítések többségében, azonban vannak esetek, amikor a szállítás módja vagy a szállítandó anyag jellege ezt nem teszi lehetővé. Az e-kereskedelmen túl ilyenek azok a helyzetek, mikor az áru gondatlan vagy szakértelmet nélkülöző szállítása véltelen életét, testi épségét veszélyeztetheti – például nukleáris és hasadó anyagoknál – vagy amikor a szállítmány feketepiacról történő kivonása előbbre való a felderítésnél, mint például a nagyobb mennyiségű kábítószer, fegyver vagy robbanóanyag esetében. Ezekben az esetekben nem engedhető meg, hogy a hatóság a tudomására jutott szállítmányt tovább engedje, de ezzel egyben le kell mondania a felderítés egyik legígéretesebb lehetőségéről: az árut átvevő személy tettenéréséről.

Ugyancsak elmarad a tettenérés, ha a hatóságoknak a vámellenőrzésen vagy a postai szűrésen fennakadó csomagot kell lefoglalnia, és azt nem engedheti tovább a címzett felé. Különösen reménytelen a felderítés akkor, ha fiktív a felüntetett címzett és a feladó.

Ezekre az esetekre nyújthat megoldást egy – többek között a cseh és szlovák hatóságok gyakorlatában előforduló – módszer, a küldemény tartalmának kicserélése, ami valamely illegális tárgyat vagy anyagot (például kábítószer, prekursor, lőfegyver, robbanóanyag, mérge, hasadó vagy nukleáris anyag, hamis pénz vagy értékpapír, valamint bűncselekményből származó vagy annak elkövetésére szánt dolog) tartalmazó küldemény esetén alkalmazható. Ennek során a tartalmat – az arra törvényben feljogosított személy engedélyével, dokumentáltan – kicserélik ártalmatlan és veszélytelen anyagra. A kivett dolog a büntetőeljárásba lefoglalt bűnjelként kerül be, majd a küldeményt tovább engedik, és így a valódi címzett tényleges kockázat nélkül marad felderíthető. A tartalom cseréje alkalmazható mind a bűnözők általi személyes szállítás és kézbesítés, mind pedig a postai úton vagy más csomagküldő szolgáltatás igénybevételével útba indított küldemény esetén. Míg a személyes továbbítás, kézbesítés esetén ez inkább az ellenőrzött szállítás egyik módja lehet, addig a másik esetben egy önálló és hazánkban még nem alkalmazott módszerről beszélhetünk. A cseréhez a személyes kézbesítésnél legtöbbször együttműködő személyre, míg a postai szolgáltatást nyújtó szervezetekhez feladott csomagok és levelek esetén a küldemények felnyitását és tartalmuk megismerését biztosító jogi felhatalmazásra is szükség van. Magyarországon a küldemények tartalmának átvizsgálására és megismerésére mind a Be., mind az egyes ágazati törvények bírói engedélyhez kötötten lehetőséget biztosítanak, de a tartalmuk kicserélése nem engedélyezett.

Csehországban 2002-től kezdődően van lehetőség – a cseh Be. alapján – az érintett tudta nélkül leplezett intézkedéseket alkalmazni.³⁹ A törvény negyedik címének VI. szakasza a küldemények visszatartását, felnyitását, tartalmuk kicserélését és az ellenőrzött szállítást, a VII. szakasza a telekommunikációs közlemények – amely alatt mobil és vezetékes telefonon, telefaxon vagy interneten keresztül továbbított közlések értendők – megfigyelését és rögzítését, míg a vádemelés előtti eljárásról szóló IX. szakasz 5. fejezete az operatív felderítést (ezen belül az álvásárlást, a személyek és tárgyak megfigyelését, valamint az ügynök alkalmazását) teszi lehetővé. A végrehajtás során szükséges a dokumentálás, melynek az írásbeli jelentés mellett módja lehet hang- vagy képfelvétel készítése, illetve technikai eszközökkel létrehozott nyilvántartás (például mozgás térképen történő megjelenítése). A hang és képrögzítés engedélyezési szintje az alkalmazott módszertől és helyszínétől függ. A cseh Be. 87a. §-ában meghatározott küldemény tartalmának kicserélése (záměna zásilky) során, bíró előzetes engedélyével valamely illegális tárgyat vagy anyagot (például kábítószer, prekursor, lőfegyver, robbanóanyag, mérge, hasadó vagy nukleáris anyag, hamis pénz vagy értékpapír), illetve bűncselekmény elkövetésére szánt vagy abból eredő dolgot tartalmazó küldemény tartalmát kicserélhetik ártalmatlan és veszélytelen anyagra. A kivett dolog a büntetőeljárásba lefoglalt bűnjelként kerül be, és így a küldemény tényleges címzettje kockázat nélkül marad felderíthető. A módszerhez szorosan kapcsolódik kézbesítenlen postai küldemények cseh Be. 86. §-a szerinti visszatartásának, illetve a 87. §-ban szabályozott felnyitásának jogintézménye, mely szintén bírói engedélyhez kötött.

Szlovákiában az érintett tudta nélküli információgyűjtés bűnfelderítési célból történő alkalmazását a büntetőeljárás törvény⁴⁰ (szlovák Be.) szabályozza. A törvény szerint ez információtechnikai eszközök (informačno-technickými prostriedkami – ITP) alkalmazásából és operatív felderítésből (operatívno-pátracia činnost' – OPČ vagy OPC) állhat. Az ITP fogalma alatt a szlovák Be. az elektromos, rádió-, fototechnikai, optikai, mechanikai, vegyi és egyéb technikai eszközök és berendezések, illetve azok fájljainak minősített módon történő használatát érti, mint például a távközlési kommunikáció ellenőrzését és rögzítését vagy a megfigyeléseket.⁴¹ Az OPC eszközeiként az ellenőrzött szállítást, a küldemények tartalmának cseréjét (záměna obsahu zásielok)⁴², az ügynök (fedett nyomozó) alkalmazását, az álvásárlást és a személyek vagy tárgyak megfigyelését nevesíti.⁴³

39 Csehországban a 141/1961. számú törvény a büntetőeljárásról.

40 Szlovákiában a 301/2005. törvény a büntetőeljárásról.

41 Szlovák Be. 10. § (21) bekezdése.

42 Szlovák Be. 110. §.

43 Szlovák Be. 10. § (22) bekezdése.

Szlovákiában a büntetőeljárás két nagyobb és ezeken belül több kisebb szakaszra bontható. Az első nagyobb fejezet – az előzetes eljárás – foglalja magába a büntetőeljárás előtti részt és az előkészítő eljárást, míg a második nagyobb fejezet a bíróság előtti eljárás rendjét tartalmazza. A küldemények tartalmának kicserélését Szlovákiában a büntetőeljárás megindítását megelőzően a bírói szenátus elnöke, míg az előkészítő szakaszban az ügyész engedélyezi. A módszerhez szorosan kapcsolódik a küldemények szlovák Be. 108. § szerinti vizszoartartásának, illetve a 109. §-ban szabályozott felnyitásának jogintézménye, mely – az eljárás szakaszától függően – ügyészi vagy bírói engedélyhez kötött.

Értékelés és javaslat

Az illegális áruk kereskedelme elleni fellépés nemzetközi gyakorlatai közül a cseh és szlovák szabályozásban is megjelenő küldemények tartalmának kicserélése mindenképp figyelemre méltó, különösen annak ellenőrzött szállításon kívüli alkalmazása. Az ellenőrzött szállítás esetén számos országban engedélyezett a megfigyelt dolog egészének vagy egy részének a kicserélése. A fentiekben ismertetett módszer azonban alkalmazható az ellenőrzött szállítással nem biztosítható küldeményekre is, ami sokkal szélesebb felhasználási lehetőséget jelent.

Az online vásárlások mind gyakoribbá válása miatt ez elsősorban a kábítószerek-kereskedelem területén javíthatná a felderítést, de más illegális árukkal – mint például a hamis okmányokkal, lőfegyverekkel – való visszaélések esetében is új lehetőségeket biztosítana. Mindezek mellett hatékony eszköz lehet a pénzmosás és terrorizmus finanszírozása ellen is, hiszen a pénzfutárok, átutalások és érték küldemények esetén is alkalmazható.

A gyakorlatban már működő módszer adaptálásának vizsgálata mellett érdemes tovább gondolni az abban rejlő egyéb lehetőségeket is.

- A dolog eredeti rendeltetését megakadályozó vagy a további felderítést támogató módosítása, technikai eszköz, informatikai program elhelyezése, telepítése a tartalom kicserélése helyett vagy azzal együtt:
Egyes speciális küldemények – mint például a büntetés-végrehajtási intézetbe beküldött tiltott tárgyak, támadásra vagy engedély nélküli kapcsolattartásra alkalmas eszközök – esetén fontos lehet az eszköz használhatóságának megakadályozása vagy a további titkos felderítést támogató technikai eszköz, informatikai program elhelyezése. Ez megvalósulhat akár az eredeti dolog kicserélésével, de akár az eredeti dolog műszaki-technikai tulajdonságait vagy az informatikai védelmi rendszerét érintő módosításokkal is.

- A küldeményben szereplő (digitális) adatok megváltoztatása:
Az egyes tiltott szolgáltatások igénybevételéhez, csomagkézbesítési fiókhoz (pick-pack pont) vagy egyéb illegális tevékenységhez tartozó kódok, továbbá a károkozásra alkalmas adatok (különösen bankkártya adatok, illegálisan megszerzett felhasználó nevek és jelszavak, személyes adatok) megváltoztatása esetén anélkül marad detektálható és bizonyítható a felhasználási kísérlet, hogy a ténylegesen hozzáférés – és ezáltal például az adatok visszafordíthatatlan továbbítása, nyilvánosságra hozatala vagy törlése – megvalósulna. Ennek alapfeltétele az elektronikusan vagy más módon továbbított küldeményhez, üzenethez való jogszerű hozzáférés és tartalmának megismerése, melyre a jogi felhatalmazás a titkos felderítés szabályozásában – a szükséges feltételek és engedélyek megléte esetén – biztosított. A módszer nagymértékben hasonlít a valótlan vagy megtévesztő információ közléséhez⁴⁴, de tartalmában túlmutat azon, mivel többek között magában hordozza a csapda jellemzőit is. A fentiekben javasolt módszerek alkalmazásának alapfeltétele egy elkövetett jogellenes cselekmény, így az arra – meghatározott eljárásjogi keretek között – adott válaszlépésként megfelel azoknak a kritériumoknak, melyeket a titkos felderítés eszközeivel és módszereivel szemben támaszt az Alaptörvény vagy az Emberi Jogok Európai Nyilatkozata.

Felhasznált irodalom

- Martin, J. (2014). Lost on the Silk Road: online drug distribution and the ‚cryptomarket‘. *Criminology & Criminal Justice*, 14(3), 351–367. <https://doi.org/10.1177/1748895813505234>
- Cutting, P.D. (1983). The technique of controlled delivery as a weapon in dealing with illicit traffic in narcotic drugs and psychotropic substances. *Bulletin on Narcotics*, 4, 15-22. https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/bulletin/bulletin_1983-01-01_4_page003.html
- Villányi J. (2003). Az EU kölcsönös bünygyi jogsegélyéről szóló egyezményhez kapcsolódó jogalkotási feladatok. *Acta Universitatis Szegediensis: Acta Juridica et Politica: Publicationes Doctorandorum Juridicorum III*, 209-259. http://acta.bibl.u-szeged.hu/7535/1/juridpol_doct_003_209-252.pdf

44 Új Be. 215. § (7).

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: *Study on paving the way for future policy initiatives in the field of fight against organised crime*. <https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/a1183e4b-1164-4595-a742-fb4514ddd10d>
- URL2: *Recommendation CM/Rec(2017)6 of the Committee of Ministers to member States on "special investigation techniques" in relation to serious crimes including acts of terrorism*. <https://rm.coe.int/1680730408> <https://www.eurojust.europa.eu/judicial-cooperation/eurojust-role-facilitating-application-judicial-cooperation-instruments/controlled-deliveries>
- URL3: *Európai Igazságügyi Hálózat*. https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Dynamic-Page/HU/2
- URL4: *Judicial Atlas*. <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/AtlasChooseCountry.aspx?Type=2>
- URL5: Ciancaglini, V., Balduzzi, M., Goncharov, M. & McArdle, R. (2013). *Deepweb and Cybercrime. It's Not All About TOR*. www.trendmicro.ie/media/wp/deepweb-and-cybercrime-whitepaper-en.pdf
- URL6: Higgins, S. (2015). *Ross Ulbricht Found Guilty of Operating Silk Road Dark Market*. <https://www.coindesk.com/ross-ulbricht-found-guilty-operating-silk-road-dark-market>

Alkalmazott jogszabályok

1972. évi V. törvény a Magyar Köztársaság ügyészségéről
1994. évi XIX. törvény a Strasbourgban, 1959. április 20-án kelt, a kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló európai egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyvének kihirdetéséről
1994. évi XVIII. törvény a Párizsban, 1957. december 13-án kelt európai kiadatási egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyveinek kihirdetéséről
1994. évi XXXIV. törvény a rendőrségről
1995. évi C. törvény a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról
1996. évi XXXVIII. törvény a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről
1997. évi XCIII. törvény a terrorizmus visszaszorításáról szóló, Strasbourgban, 1977. január 27-én kelt egyezmény kihirdetéséről
1997. évi XXXII. törvény
1998. évi L. törvény Egyesült Nemzetek Szervezete keretében a kábítószeres és pszichotróp anyagok tiltott forgalmazása elleni, 1988. december 20-án, Bécsben kelt egyezmény kihirdetéséről
1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
2005. évi CXVI. törvény az Európai Unió tagállamai közötti kölcsönös bűnügyi jogsegélyről szóló, 2000. május 29-én kelt egyezmény és az egyezmény 2001. október 16-án kelt kiegészítő jegyzőkönyve kihirdetéséről
2006. évi CI. törvény az Egyesült Nemzetek keretében, Palermóban, 2000. december 14-én létrejött, a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezmény kihirdetéséről

2006. évi LXXXIX. törvény az Európai Unióról szóló szerződés K.3 cikke alapján létrehozott, a vámigazgatási szervek közötti kölcsönös segítségnyújtásról és együttműködésről szóló, Brüsszelben, 1997. december 18-án kelt egyezmény kihirdetéséről (II. Nápolyi egyezmény)

2007. évi CXII. törvény a Belga Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Holland Királyság és az Osztrák Köztársaság között a határon átnyúló együttműködés fokozásáról, különösen a terrorizmus, a határon átnyúló bűnözés és az illegális migráció leküzdése érdekében létrejött Szerződés (Prümi Szerződés) kihirdetéséről, valamint ehhez kapcsolódóan egyes törvények módosításáról

2010. évi CXXII. törvény a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról

2011.évi CLXIII. törvény az ügyészségről

2012. évi CLXXX. törvény az Európai Unió tagállamaival folytatott büntügyi együttműködésről

2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról

100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól

75/1996. (V. 30.) Korm. rendelet a Magyar Köztársaság Kormánya és Ukrajna Kormánya között a vámügyekben történő segítségnyújtásról szóló egyezmény kihirdetéséről

4/1997. ORFK intézkedés és 9/1997. ORFK büntügyi helyettesi intézkedés az ellenőrzött szállítás egységes gyakorlatának kialakítására

141/1961. számú törvény a büntetőeljárásról Csehországban (Úplné Znění Zákona Č. 141/1961 Sb., ze dne 9. 12. 1961 o trestním řízení soudním /trestní rád/)

301/2005. törvény a büntetőeljárásról Szlovákiában (301 Zákon z 24. mája 2005 Trestný Poriadok)

Az Európai Uniót létrehozó, 1992. február 7-én 12 tagállam minisztere által aláírt, és 1993. november 1-jén hatályba lépett szerződés (Maastrichti szerződés)

Az 1997. október 2-án Amszterdamban aláírt, és a Maastrichti szerződést módosító dokumentum (Amszterdami szerződés)

A közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, Belgium, Hollandia, Luxemburg, Franciaország és a Német Szövetségi Köztársaság által 1985. június 14-én aláírt megállapodás (Schengeni megállapodás)

A közös határokon történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni megállapodás végrehajtásáról szóló, 1990. június 19-én aláírt egyezmény (Schengeni végrehajtási egyezmény, SVE)

Az Európai Parlament és a Tanács 2014. április 3-án kelt 2014/41/EU irányelve a büntetőügyekben kibocsátott Európai Nyomozási Határozatról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Csizner Z. (2021). Ellenőrzött szállítás – az illegális kereskedelem elleni módszer szabályozásának története és új lehetőségei. *Belügyi Szemle*, 69(7), 1209-1226. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2021.7.7>